

PRESA

Ziar Independent

Abonamente: 1 An 180 lei 6 luni 100 lei

Redacția și Ad-ția Ș. B. Milgrom, Bălți str. Reg. Carol 295

S'a admis contestația

uzinei electrice din Iași

Se știe că în ultimul consiliu Comunal, exceptându-se consilierii ce fac parte din partidul evreesc care au votat contra, s'a hotărât concesiunea încă pe timp de 10 ani a iluminatului electric uzinei „Mars” proprietatea d-lui Rozentuler. Uzina electrică din Iași

prin d. Ing. Volanschi care concurse la aceasta licitație a făcut contestație la minister împotriva contractului încheiat de primăria locală

Ministerul a admis contestația și acum urmează să se facă o nouă licitație.

Cu Rozentuler sau cu IAȘII ?

Argumentul cel mai cu efect de care se folosea actuala conducere în campania dusă de dânsa ca să fie aleasă și pe baza căreia a și fost aleasă, era rezolvarea chestiunii iluminatului. Au trecut deatunci aproape 4 ani în care timp s'au studiat diferite posibilități pentru rezolvarea acestei chestiuni și s'a ajuns la concluzia că cele mai avantajoase soluții ar fi:-

1) Construirea unei uzine de către primăria orașului.

2) Furnizarea curentului necesar de către uzină electrică din Iași.-

Dintre aceste două soluțiuni supuse votului public a fost aleasă cea dintâia fiind într-adevăr mai eficace.

În ultimul timp însă suntem spectatori la o manevră ocultă, care manevră numai folos nu poate aduce orașului nostru. Mă refer la intenția de a încheia un nou contract cu d-l Rozentuler pe un timp de 10 ani.

Încheierea unui astfel de contract nu-i preferat din mai multe puncte de vedere. În primul rând trebuie de luat în considerare faptul că curentul furnizat de soc. Mars este curent continuu.

La distribuirea curentului continuu o cantitate însemnată de efect se pierde în rețea ceea ce contribuie la scumpirea acestui fel pe curent.

În al doilea rând tensiunea sub care se furnizează curentul este de 220 Volți. Cu această tensiune, ca să avem o lumină mulțumitoare, nu este admisibil ca rețeaua de distribuție să depășească o rază de 800-1000 metri în jurul uzinei.

Ori această limită a fost deja depășită. Pentru prelungirea rețelei electrice spre regiunile. Pământeni, și Slobozia-Bălți-trebuiesc construite puncte de alimentație unde tensiunea să fie menținută prin cabluri speciale, de 220 Volți.

Executarea unor astfel de instalații necesită un nou capital și nu credem ca d. Rozentuler să-și bage capitalul fără să-l amortizeze. Iată deci o nouă încălcare a prețului pe Kw.

Curentul alternativ pe lângă ca

Din operele edilitare ale D-lui Em. Catelly prefectul jud. Bălți

Noul Palat refăcut al Prefecturii de județ, căruia i s'a adăugat un etaj și al cărei solemnitate a avut loc în ziua de 15 Decembrie 1936

Domnul Ministru

o fi știind....

Adevărata cauză care face ca Basarabia să bată recordul procentului de căzuți la examenele de bacalaureat, diplomă, etc.? S'or fi sesizat organele de control asupra acestei cauze? Și dacă din fericire au descoperit-o, care ar fi măsurile ce le-a luat? Căci de ani întregi dezastrul se menține; iar moravurile dăinuiesc, cu cel mai șovinist conservatorism.

Abia s'a încheiat un trimestru și cataloagele prevestesc cataclismul sfârșitului de an.

Și în acest timp, străzile de plimbare până la ore târzii din noapte, de eleve și elevi. Petrecerile cu băuturi țigări și excitante tangouri foxtroturi și rumbe amestec mințile sortite învățătorilor instructive și moralizatoare. Cete întregi de școlari și școlarițe, începând dela cea mai fragedă vârstă înpânzesc răspântiile străzilor hotind în vâz și auzul părinților naivi, profesorilor indulgenți și directorilor, mai ales directorilor, toleranți.

Un spectacol dureros, dar amuzant, oferia trecătorilor, elevele de liceu, cari în ajunul Sărbătorilor, se agitau pe strada principală, invitând în dreapta și în stânga, elevi, studenți, ofițeri, la petrecerile organizate între dânsese, aducând în slujba reclamei societății lor, fel de fel de ispite: „...Veniți vă rugăm avem radio, patefon! Vai! ... s'a făcut atâtea pregătiri cozonaci vin, ... etc. etc... ?!

Dar despre elevii de liceu militar, cari umplă restaurantele garnizoana ce zice? E de prisos să mai comentăm faptele

Dacă în apărarea unor părinți, pledează motive de dragoste maternă (căci mamele sunt mai vinovate), de incapacitate educativă, de condamnabil respect al moravurilor moștenite dela vechia stăpânire, apoi directorii, acele grave personaje, reprezentând forul superior al culturii și educației, trebuie să ia aminte!

OCHIUL „PRESEI“

OAMENII ZILEI

În evenimentele politice interne care tind să se cristalizeze cu cât se apropie scadența guvernării liberale, partidul liberal georgist este cel mai des citat ca având sorți de a fi chemat la cârmă, fie ca participant la o formulă de guvern național, fie ca component dintr'un guvern moderat care să aibă misiunea de a nivela asperitățile atât de violent manifestate între cele două extreme din politica românească Național Creștinii și Naț. Tărăniști.

Între personalitățile georgiste care aspiră la o demnitate corespunzătoare pres-

tigiului și potentialului de capacitate este desigur și d. C. Toma. Secretarul general al partidului georgist care este sfetnicul favorit și competent al d-lui Gheorghe BRATIANU are în statele sale de bogată activitate politică și meritul de a fi știut să inspire masei sale electorale aceea încredere care i-a asigurat o trainică simpatie manifestată copios în variile scrutine Simpatia și încrederea de care se bucură s'au afirmat puternic în alegerile Comunale dela Iași când înfruntând guvernul atât de puternic în capitala

Moldovei și opoziția de amploare a întregii organizațiuni Naț. Tar. care pusese în batalie elementele de pri-

D-I C. TOMA fost Primar al Mun. Iași mă ordine din arsenalul electoral, d. Toma a cucerit cincimea situând organizația liberală georgistă din Iași pe plan aproape egal cu guvernul înce privește pretenția electorală. Și asta nu prin demagogie ci prin recunoștință meritată.

nu are aceste desavantaje, Deci este mai eficient, are avantajul că poate să fie întrebuințat pentru anumite aparate electrice medicale. ceea ce este exclus la curentul continuu precum și pentru reclame luminoase cari sunt un factor important pentru înfrumusețarea unui oraș.

Din motivele expuse mai sus rezultă că rezolvarea chestiei cu lu-

mină în folosul populației bălțene ar fi numai construirea unui uzine comunale-

Dacă la construirea unei uzinei se întâmpine într-adevăr piedici din neînviș (ceea ce nu coed să fie real) părerea noastră ar fi să se încheie un contract cu uzina comunală din Iași care ar fi mai avantajos decât acela ce s'ar încheia cu d-l Rozentuler.

Constituirea, în localitate a unei filiale a Asociației funcționarilor financiari.

De multă vreme, d. inspector special de lângă Ministerul de Finanțe Gh. Bădea, sugera-se conducătorilor ad-ților financiare din localitate să se constituie o filială a Asociației generale a funcționarilor financiari în localitate.

Scopul acestei filiale este să propage unirea și solidaritatea între funcționarii fiscali de toate gradele, să desvolte și să încurajeze toate acțiunile cu caracter de educație morală și profesională.

Zilele trecute cu ocazia unei conferințe ce s'a ținut în localul percepției circ. II, la care au luat parte aproape toți funcționarii financiari de toate gradele din oraș și județ, s'a pus bazele acestei filiale.

Cu unanimitate de voturi au fost aleși d-nii Gh. V. Ionescu Inspector financiar, președinte onorific, Nec. Stanciu, ad-tor financiar de Incasări președinte activ, Ștefan M. Popescu, ad-tor financiar la Constatare vice-președinte, Petre Maxian secretar

general, V. Jordan casier, Gh. Georgescu secretar de sedință. Censori au fost aleși d-nii Th. Baranga, N. Prodan, Fl. Manoliu, supleanți d-nii Vl. Lupsa, Nic. Carra și M. Lesnic. În comitetul de conducere au fost aleși ca membri d-nii S. Gherlacov, Ion Cagiulescu, Ion Dabija, Al. Rodomschi, Gh. Hacıadurov, C. Lascăr, S. Prepelită, S. Gtel. T. Talmaci și V. Hagi-Culev.

La sfârșitul ședinței s'a hotărât înființarea unei biblioteci financiare și literare.

Iar chestiunea edilității

Oglinda operii edilitare—pozitivă ori negativă (atare prin inexistența ei)—sau a străduințelor unor edili, o constituie aspectul orașului. În ceea ce privește orașul nostru, a spune că nu s'a făcut nimic—dela războiu înc-oace—pentru progresul edilitar al orașului Bălți ar însemna: a minți.

Iată principalele „operațiuni” de înfrumusețare și de „redresare” suferite de orașul nostru. Crearea unor străzi noi, pavarea unor străzi existente, rotunjirea colțurilor de trotuare, distrugerea teraselor și balcoanelor pentru aliniere și amenajarea unor piețe, Particularii și-au adus aportul prin construirea de imobile moderne și clădiri de utilitate publică (în speță artistică): teatru „Scala” și teatrul „Sapho”. Deasemenea Catedrala este o operă demnă chiar de un oraș mai mare și mai frumos ca

Bălții.

Acest bilanț edilitar este însă o picătură din paharul cerințelor edilitare ce trebuie îndeplinite.

În primul rând periferia ar trebui să se menție pe primul plan al preocupărilor edilitare. Starea ei compromise și puținul din centrul orașului.

Canalizarea și iluminarea mai puternică sunt deziderate deloc exagerate ale unui oraș de talia municipiului Bălți—capitala economică a Basarabiei.

Lipsa unor opere de sculptură—statui reprezentând scriitori, artiști, personalități din trecutul istorico-politic—este deasemenea lacună ce trebuie împlinită.

Ne angajăm a fi tribuna populației—luptând pentru îndeplinirea acestor deziderate, și a altora pe cari le vom menționa—cu timpul—treptat, treptat.

PRESA

Ministerul de Interne
Direcțiunea G-lă a Poliției
Chestura Poliției Municipiului Bălți
No. 1144 din 11 Ianuarie 1937

Publicațiune de Vânzare

În baza art. 437 din procedură civilă se aduce la cunoștință generală că prin intermediul acestui în ziua de 26 Ianuarie 1937 ora 10 dim. și urm. în Piața Renașterii din acest oraș va avea loc prin licitație publică vânzarea averei mobilă a debitorului Andrei Lazarovici din Bălți str. Carterul Pământeni pentru îndeștarea pretențiilor creditorului David Gur finchel din or. Bălți pentru suma de lei 7500 cu procente și cheltuieli de judecată în baza unei cambiei a judecătoriei ocolului Urban Bălți, investită cu formula executoriu No. 866/936 trimisă nouă spre executarea cu adresa No. 593/937 a celei judecatorii.

Averea se compune din:
1 masă de sufragerie pe 4 picioare de lemn tare 1 covor de lână moldovenească cu diferite flori în culori lung aproximativ 130 cm. lățime 130 cm. perdele de geam lucrate din sticlă pășărească lung. 1 1/2 m. și lat 1 1/2 m. cu carnuze de aramă 1 garderob cu 2 uși și un saltar din care 1 ușă cu oginda ovală în stare nouă 1 covor de lână moldovenească în diferite culori lung. 2 1/2 m. și lat 1 1/2 m. masă birou cu 3 sertare 1 samovar de alamă 3 scaune cu 2 spatari
Averea se vinde în bloc sau în parte pe bani gata și se va elibera imediat cumpărătorului după depunerea banilor
Amatorii sunt rugați a se prezenta pentru a concura Dos. No. 41/936
Șeful Bir. Ad-tiv
Comisar ajutor
(ss) Filipenco

Ministerul de Interne a interzis colectarea de fonduri pentru organizațiile sioniste

Ministerul de interne a făcut cunoscut tuturor autorităților în subordine că a interzis cu desăvârșire străngerile de fonduri sub orice formă pentru organizațiile sioniste din țară.

Acolo unde se va descoperi ca ordinul ministerului de interne nu este respectat, se vor confisca banii, încheindu-se cuvenitul proces verbal.

„LAFAYETTE”

Atențiune

Numai câteva zile
desfacerea efină

CUPOANELOR

MANUFACTURA

„Lafayette”

BĂLȚI

str. Regele Ferdinand 199

Folosiți-vă de ocazie

David SOROCHER

Auto-Benzina

Depozit de Petrol, Benzina și Uleiuri

Valvolina, uleiuri „Gargoyle”, „Spidoleine”, „Standart Oil”
Accesorii pt. Automobile, Piese de schimb, Cauciucuri și Camere
DUNLOP MICHELIN și GOODYEAR

Garaj și atelier de vulcanizare „MILANO”

MAGAZINUL DE MANUFACTURA

A. Grobocopatel

Bălți str. Regele Ferdinand

asortat cu stoffe, mătăsuri, postavuri, pânzături etc. etc.

anunță pentru ziua de 2 Ianuarie 1937

O MARE DESFACERE DE CUPOANE
cu prețuri ce desfid orice concurență

Magazinul de Coloniale
și Băuturi Spirtoase
CRIVOVIAZ

str. Reg. Ferdinand 175

este în permanentă asortat cu mărfuri proaspete și de calitate superioară
Zilnic sosesc mezeluri șuncă proaspătă din renumita firmă de mezeluri Podsudek

Agricultura în 1936 în județul Bălți

de Inginer Agronom Th. Cernetechi

Factorul principal care determină o recoltă bună sau rea în acest județ est apa, sub formă de zăpadă în timpul iernei și sub formă de ploaie în celelalte anotimpuri.

Acest factor se găsește la noi totdeauna în minimum și nu atât prin faptul că nu avem precipitațiuni suficiente ci prin faptul că aceste precipitațiuni nu sunt bine repartizate de anotimpuri și pe principalele perioade de vegetație a plantelor.

Dacă agricultorii noștri ar da o atențiune mai mare lucrărilor tehnice agricole, făcându-le cât mai îngrijit-umiditatea din sol ar putea fi

regulată în așa fel încât neajunsurile repartizării neuniforme a precipitațiilor atmosferice ar putea fi atenuate.

În anul agricol 1935-1936 am avut precipitațiuni puține în perioadele principale de vegetație. Astfel, toamna 1935 a fost secetoasă, însă mănțărilor de toamnă timpurii au suferit de secetă și pe alocuri chiar au fost compromise, în schimb însă toamna s'a prelungit până la sfârșitul lunii Decembrie și agricultorii au avut posibilitatea să facă însămănțări și arături de toamnă în această lună.

Primăvară 1936 a început prea timpurie. Către sfârșitul lunii Ianuarie, începutul lunii Februarie, vremea s'a încălzit, anormal, din care cauză mugurii pomilor au început să se umfle. Această căldură a încetat curând și cam pe la mijlocul lunii Februarie temperatura a scăzut brusc sub zero, ajungând până la 20° C. Mugurii pomilor au suferit de pe urma gerului, în special au suferit caisii. Au suferit și viile, mai cu seamă acelea cari au fost scoase din pământ la începutul lunii Februarie.

În cursul primăverii au căzut puține ploaie, din care cauză toate culturile au suferit de secetă, în special orzul. În partea codrului care de obicei este băntuit, de secetă, în această primăvară a ploat mai mult ca în restul județului și recolteile au fost mai bune ca

în celelalte părți ale județului.

Din cauza timpului secetos din primăvară, în multe locuri s'a întârziat cu sămănatul porumbului și acel care a fost sămănat timpuriu a suferit de secetă.

Ploile au intervenit târziu, totuși au salvat grâul întârziat în vegetație, ovăsul și porumbul.

În cursul lunii Iulie a fost secetă și călduri mari și în cursul acestei luni porumbul a suferit de secetă. A început să ploaie în primele zile ale lunii August și a ploat cu intermitență în tot cursul lunelor August, Septembrie, Octombrie și Noembrie.

Din această cauză, cam 30% de porumb n'a ajuns la maturitate completă, iar din cauza noroiului prea mare n'a putut fi cărat la timp depe câmp și în bună

parte s'a stricat. Totuși populația nu va duce lipsă de porumb, ci va avea și porumb de prisos, pentru vânzare.

Suprafețele cultivate în anul 1936 cu principalele plante de cultură au fost cele ce urmează:

	An 1936	An 1935
Grâu	108240	102860
Secară	14007	12709
Orz	57645	69369
Ovăș	2607	3527
Porumb	144268	135578
fl.soarelui	39733	39637
Producțiunea medie la hectar.		

	In 1936	In 1935
Grâu	994 kg.	822 kg.
Secară	1004 „	776 „
Orz	914 „	608 „
Ovăș	1050 „	722 „
Porumb	1165 „	1400 „
fl.soarelui	945 „	750 „

În rezumat, anul agricol 1936 poate fi considerat ca un an bun pentru acest județ.

Teatru „S C A L A”

la 22 Ianuarie ora 9 seara prezintă

În frunte cu

Turneul Sică Alexandrescu

Absențe nemotivate

Leny Caler

Retineti biletele la timp

Tipografia Ș. Milgrom Bălți

Girant responsabil Abram Goldiac